

Mødereferat Grønt Råd den 13. april 2023Dato 19-04-2023
Sagsnr: S2023-5003

Grønt Rådsmødet blev afholdt på rådhuset med deltagelse af mange af de indbudte Grønt Rådsmedlemmer.

Morsø Kommune ved Mai-Britt Brøndrum og Fjordland ved Niels Holger Nordendahl fremlagde udsnit af den klimahandleplan som Morsø Kommune har udarbejdet i forbindelse med DK2020.

Der blev fokuseret på arealanvendelsesdelen, som strækker sig ind i forvaltningen af det åbneland. Desuden blev der omtalt andre teknologier, som f.eks. gyllekøling og udslusning i stalde som klimarelaterede tiltag. Danmarks Naturfredningsforening spurgte til om gyllekøling er noget man anvender på Mors. Niels Holger Nordendahl fortalte af ca. 17% anvender gyllekøling på Mors.

Mai-Britt nævnte blandt andet, at der inden 2030, i henhold til Klimahandleplanen, skal udtages 8% af lavbundsarealerne på Mors, og i 2050 53% af lavbundsarealerne.

Dette ledte samtalen hen på de vådområdeprojekter som Morsø Kommune har etableret, og om kvaliteten af natur i disse områder. Desuden blev der stillet spørgsmålstejn ved om vådområdeprojekterne fungerer efter hensigten når vandet bare strømmer lige igennem, samt hvorfor der ikke tages "før"-målinger inden projekterne etableres.

Jacob Bruun forklarede, at vådområder som udgangspunkt skal fjerne kvælstof og tilbageholde fosfor. Der ligger implicit i vådområdeprojekterne, at der etableres større sammenhængende ekstensivt drevet arealer, som vil udvikle sig til en eller anden for natur, dog sjældent af høj kvalitet (Baumane et al. 2021). Jacob fortalte også, at Kommunen, i højere grad end tidligere, arbejder aktivt indtænke naturforbedrende tiltag i vådområdeprojekterne, inden for de rammer som vådområdeordningen, samt projekternes lodsejere, giver. Dette kan være etablering af erstatningsnatur ved fjernelse af næringsrig topjord eller dybdepløjning eller etablering af paddeskrab ved mindre lokale jordarbejder. Angående at vandet strømmer lige igennem vådområderne forklarede Jacob, at kommunen i sine projekter, skal tage hånd om afvandingshensynet fra de arealer som ligger uden for vådområdeprojekterne. Dette kan i visse tilfælde medfører, nogle arealer afvander hurtigt igennem eller uden om de kvælstofomsættende lag i vådområdeprojekterne.

Jacob fortalte ligeledes Morsø Kommune ikke er forpligtet til at varetage miljøovervågningen. Denne opgave ligger hos Miljøstyrelsen. Jacob beskrev, at en pålidelig "før"-overvågning kræver et kontinuerligt dataset, som indeholder data til masseberegning af næringsstofftab (daglige flow målinger, løbende vandkvalitets analyser), som er meget omstændigt og omkostningstung. Jacob fortalte at Miljøstyrelsen i 2018 igangsatte en national undersøgelse af effekten af vådområdeprojekterne, for herigennem at kunne verificere den nuværende be-

MORSØ KOMMUNE
Teknik og MiljøJacob Bruun
99707239
jacob.bruun@morsoe.dkJernbanevej 7
7900 Nykøbing Mors
Telefon 9970 7000
kommunen@morsoe.dk
mors.dk

regningsmodel. De data som forligger på nuværende tidspunkt fra denne undersøgelse understøtter den nuværende beregningsmodel, hvorfor denne ud fra nuværende datagrundlag må betragtes som værende retvisende.

Niels Holger Nordendahl forklarede herefter om landbrugets rolle i klimarådet. Niels Holger nævnte blandt andet, at Biogas har et stort potentiale. Niels Holger nævnte også, at der ikke endnu er alle de nødvendige teknologier til rådighed for at opnå den fulde potentiale for reduktion af klimagasser, herunder udviklingen af midler til reduktion af vomgasser.

Der blev spurgt om Morsø Kommune erfaringsudveksler med de andre kommuner.

Hertil svarede Meiner Nørgaard, at kommunerne deler erfaringer om viden.

Herefter fremlagte Jacob status på vandområdeplanen, samt kommunens arbejde med vådområder og lavbundsprojekter frem til nu.

Der blev spurgt om det er muligt at indtænke skovrejsning i vådområdeprojekter. Jacob forklarede, at den nuværende kassetænkning i styrelserne forhindrer skovrejsning i et vådområdeprojekt. I planlægningsfasen af et vådområdeprojekt kigger kommunen på lodsejerønsker om f.eks. skovrejsning, og forsøger af tilpasse vådområdeprojektet så skovrejsning kan lade sig gøre.

Næste punkt på dagsordenen var en præsentation fra de repræsenterede foreninger.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) lagde ud.

Fokusområderne for DN på Mors er:

- Limfjorden i balance
- Muslingeopdræt
- Drikkevandskvalitet
- Mere plads til naturen
- Råstofplanlægning

Desuden nævnte Mette Jensen (DN) at sommerfugleprojektet i Klovbakker skulle afsluttes i år, samt at DN har et løbende samarbejde med Fredningsnævnet.

Slutteligt roste Mette Morsø Kommune for at have vedtaget et forbud imod sprøjtegift på offentlige arealer fra januar 2024.

Dansk Ornitologisk Forening (DOF)

Fokusområder hos DOF

- Mere natur, vi skal nå de 30% på landsplan.
- Fugletællinger - opfordrer kommunen til at anvende DOFbasen

Naturvejlederforening

Jørgen fortalte om sin oplevelse af at flere unge kommer ud i naturen end tidligere, som følge af Covid-19 situationen, samt væsentlighe-

den af at unge mennesker og børn for nogle gode oplevelser i naturen, herunder også bedre trivsel.

Jægerforbundet

Kim fortalte om forbundets vildttællinger, samt ønsket om at opbygge et solidt datagrundlag. Data indsamles på en systematisk måde, og kan derfor danne grundlag for udviklingsanalyser. Der fokuseres på jagtvildtet og der er efterhånden mange års data.

Kim fortæller, at spørgsmålet, at tællinger af agerhøns stoppede i 2018.

Den generelle holdning i samlingen er, at dette er et særdeles positivt initiativ fra jægerforbundet.

Fjordland

Niels Holger fortalte, at der for tiden er megen fokus på VE (vind- og solenergi), og på biogas og mulighederne heri.

Forslag til emner på kommende Grønt Råd mødet.

DN kom de eneste med tre forslag til emner:

- Mere plads til naturen
- Anvendelse af Grønt Danmarks kort – Hvordan bruger forvaltningen det grønne danmarkskort
- Grøftekanter

Morsø Kommune finder det interessant, hvis der på kommende Grønt Råd møder kan fokusere på:

- Den nye landbrugsreform – Hvordan kan denne bidrage til mere natur, samtidig med at landbrugsdyrkningsinteresser tilgodeses.
- Marin naturgenopretning (repræsentanter for muslingeindustrien kan eventuelt inviteres).

Dato for næste møde

Der blev ved mødet ikke besluttet en dato for næste Grønt Råd møde.

Grønt Råd møder afholdes som udgangspunkt hvert halve år. Ved Grønt Råd møde den 13. oktober 2021 blev der opfordret til, at lave flere udendørs Grønt Råd møder, hvor konkrete projekter blev besigtiget. Hvis der fortsat er interesse for dette, vil det komme med i overvejelserne for det kommende møde.

Morsø Kommune forslår, at næste møde fastsættes til den 14. september 2023.

Dagsorden udsendes senere.

Med venlig hilsen

Jacob Bruun
Biolog, ph.d.
Projektleder Natur og vådområdeprojekter
Morsø Kommune